

**Fredrik Söderberg, "Sol och stål – krigarens väg
"Hieronymus Bosch framstår som tam jämfört med det här**

Fredrik Söderberg, "Sol och stål", 2018, akvarell på papper, 132 x 239 cm. Foto: Jean-Baptiste Beranger

Blodet sprutar över Fredrik Söderbergs myller av demoner, skelett, monster, samurajer och geishor. Joanna Persman häpnar över en omisskännligt japansk mix av figurer hängivet engagerade i en bestialisk massaker – alltsammans utsökt målat i akvarell.

Fredrik Söderberg, "Sol och stål – krigarens väg"

Måleri

Var: Cecilia Hillström Gallery, Hälsingegatan 43

TOM 19 maj

Lemlästade kroppar. Avhuggna huvuden. Torterade människor. Penisar större än de män som är utrustade med dem. Förvridna ansikten. Vrede. Galenskap. Groteska skratt...

Man måste blunda en stund innan man kan ta sig vidare i detta verk. Men även då är det omöjligt att radera intrycket av det oförklarliga blodbad som vi just sett. Det är en massaker som pågår i Fredrik Söderbergs väldiga akvarellmålning. Människor och monster utkämpar en förfärlig kamp. Någonstans avlägset påminns man kanske om det klassiska japanska motivet från shintoismen med demoner på en nattvandring genom en stad. Det är dock så uppskruvat, bestialiskt och mörkt att det faktiskt är svårt att hitta ord för att beskriva allt som pågår här.

Hieronymus Bosch framstår plötsligt som en harmlös farbror med tama fantasier. Det är Goyas nattsvarta värld och bröderna Chapmans våldsamma estetik som kan utgöra bättre referensramar i detta fall.

Fredrik Söderberg, "Sol och stål", 2018, akvarell på papper, detalj. Foto: Jean-Baptiste Beranger

Utgångspunkten för Söderbergs verk är dock ingen mindre än japanen Yukio Mishima (1925–70) och hans självbiografiska "Sol och stål" från 1968. Både målningen och utställningen har fått låna titeln från Mishimas omdiskuterade essä. Han själv var skicklig stilist med ett 30-tal verk på sitt konto. Ett av hans kända dramer som fått flera svenska uppsättningar är "Markisinnan de Sade" (1965). Mishimas texter har ofta självbiografiska referenser. Masochism och homosexualitet utgör en underton i dessa verk.

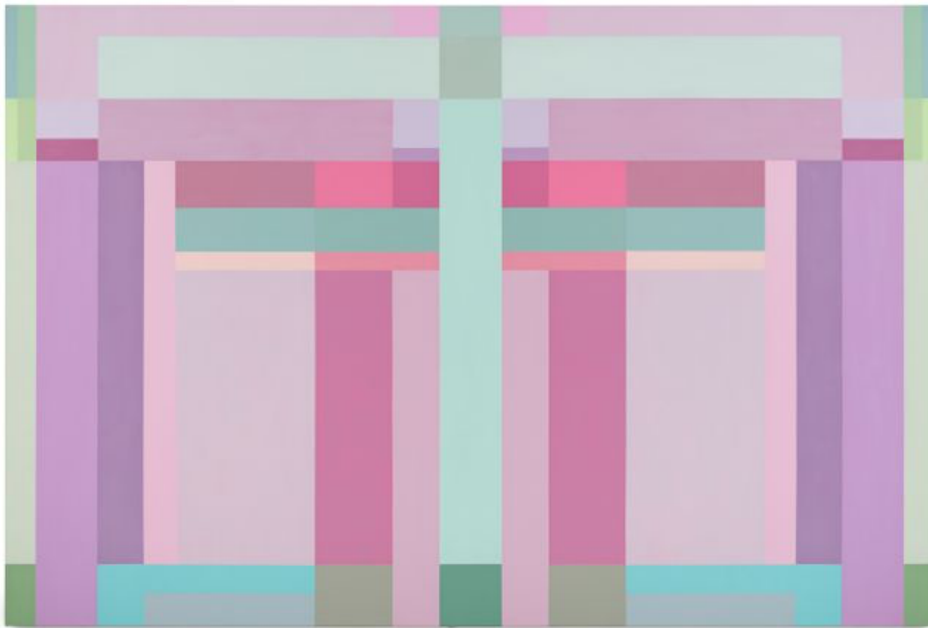
Mishima intresserade sig starkt för samurajernas krigarideologi *bushido*. Han blev ledare för nationalistisk paramilitär styrka som kidnappade en general och krävde att författningen från 1947 skulle avskaffas. Den misslyckade statskuppen avslutades lika spektakulärt som den påbörjade: Mishima valde att ta sitt liv genom seppuku/harakiri. Med sina högerextrema åsikter och kroppsdyrkan som blev en personlig religion var Mishima en legend redan medan han levde.

Fredrik Söderberg, "Sol och stål", 2018, akvarell på papper, detalj. Foto: Jean-Baptiste Beranger

Hans essä "Sol och stål" utgör tveklöst en nödvändig nyckel till Söderbergs målning. Med ett utsökt hantverk gestaltar Söderberg det gäckande innehållet. Omsorgen om tekniken är makalös. Söderberg river sina egna färger så som man gjorde förr. Han får pigmentet att leva i symbios med vattenflöden och papperet på ett fenomenalt sätt. Det är istället själva motivvalet som får tankarna dansa tarantella i skallen. För det kan väl inte handla om något så banalt och så farligt som glorifieringen av våld? Är det någon form av katharsis? Vädjan om en syndernas förlåtelse? En mardröm, omöjlig att vakna ifrån? Ingen en aning, säg den som vet!

För ett tag sedan deklarerade Fredrik Söderberg i offentliga sammanhang att nu – när han konverterat till katolicismen – är han klar med de ockulta och esoteriska ämnena. Ändå skapar han fortfarande konst som sluter sig tätt kring sin egen kärna. Även nu handlar det om myter, gåtor och hemligheter. Den väldiga akvarellen visar ett slags vibrerande inferno och märkligt nog anknyter den till den kristna mystiken. Det finns kanske något spår där som leder till Martin Scorseses film "Silence" (2016) som utspelar sig mot bakgrund av grymma förföljelser av kristna i Japan under 1600-talet. Eller kanske tänker man på klassiska martyrbilder? Yukio Mishima iscensatte sig själv som den kristne martyren S:t Sebastian efter Guido Renis 1600-talsmålning.

Fredrik Söderberg, "Var var du när jag lade jordens grund? Låt höra, om du vet och kan", 2018, olja på duk, 200 x 300 cm. Foto: Jean-Baptiste Beranger

Alla dessa frågor blir inte lättare med tanken på att det centrala, figurativa verket visas i sällskap med tre stora abstrakta målningar. Skillnaderna i bildspråket skulle inte kunna vara större.

Nu är det strama, stränga och symmetriska former som gäller. Det som var högljutt och drastiskt är nu minimalistiskt avskalat, tyst och poetiskt. Korset, symbolernas symbol, utgör huvudspåret. Titlarna (klura själv!) är vägledande på sitt sätt. En ny virvlande tur i en tolkningskarusell kan börja. Om konstens enda uppgift är att ruska om oss, att få oss att brottas med det vi ser, känner och tänker så gör Fredrik Söderberg ett lysande jobb. Det är svårt att få hans verk ur huvudet. Även (eller kanske särskilt) när man inte begriper dem.

Joanna Persman